

TEKST 13: Religionshistorisk koranforståelse

I muslimsk selvforståelse (jf. tekst 12) er Koranen evig, guddommelig og derfor principielt uden modsigelser. Religionshistoriker og professor ved Princeton Universitetet Michael Cook ser derimod Koranen som menneskeskabt og med mange modsigelser, som afspejler forskellige situationer, som Muhammed stod i.

25 I et moderne, vestligt samfund er det mere eller mindre indlysende, at andre menneskers religiøse overbevisning (om end selvfølgelig ikke alle former for religiøst motiverede handlinger) skal tolereres; måske endda respekteres. Det ville ligefrem blive anset for upassende og snæversynet at anse andres overbevisning for falsk, men sin egen for sand. For dem, der er fuldt ud ud-
30 dannede i det vestlige samfunds elite, lyder selve ideen om absolut sandhed i religiøse sager håbløst forældet. Det er ikke desto mindre en grundlæggende opfattelse i traditionel islam, som det var det i traditionel kristendom; og i de seneste århundreder har den overlevet bedre i islam.

Koranen har meget at sige om behandlingen af falske overbevisninger, men traditionelle muslimske lærde fandt dens omdrejningspunkt i to vers.
35 Det første døbte de *Sværdets Vers*: *Så når de hellige måneder slutter, slå da afgudsdyrkerne ihjel, hvor I finder dem, og tag dem, og omring dem, og lig i baghold på dem. Men angre dem, og forretter de bønnen, og giver de almisser, lad dem da gå deres vej. Sandelig, Gud er alttilgivende og barmhjertig. (Q9: 5)*

40 Med andre ord bør man dræbe polyteisterne, medmindre de omvender sig. Enhver, der gør nogen eller noget til Guds partner (*sharik*), er en afgudsdyrker (*muskririk*); ordet dækker både jøder og kristne, ja faktisk alle vantro. Denne forskrift for, hvordan man skal behandle folk uden for sit

eget religiøse samfund, er betydelig mildere end f. eks. den bestemmelse, der findes i den bibelske lov om krigsførelse, hvor det hedder: 'Men i de folks byer, som Herren din Gud vil give dig i eje, må du ikke lade en eneste beholde liver' (5 Mos 20,16). Alligevel kan verset kun vanskeligt forenes med en moderne indstilling. Heldigvis introducerer det andet vers, der er døbt *Afgiftsverset*, en betydelig opblødning: *Bekæmp dem af skriftbesidderne, der ikke tror på Gud og den yderste dag og ikke holder det for forbudt, som Gud og hans profet har erklæret for forbudt, og ikke følger sandhedens religion, indtil de som ydmygede lydigt betaler afgift.* (Q9: 29)

Dette er en smule uigennemskueligt, men det opstiller helt klart en kategori af vantro, som man ikke behøver at bekæmpe, når først de har accepteret en status, hvor de skal betale en eller anden form for afgift og finde sig i en vis grad af ydmyghed. De lærde var enige om, at denne kategori omfattede jøder og kristne (siden de begge var blevet givet Bogen, dvs. Biblen); og de fandt grunde til at udvide kredsen betydeligt. Det, vi ser her, er selvfølgelig ikke *respekt* for en falsk religion, men det indrømmer dem klart en betinget *tolerance*. Dette tilbud om tolerance var dog ikke universelt. Som et minimum var der enighed om, at denne mulighed ikke var åben for de hedenske arabere, selv om det næppe betød noget i praksis, når først denne gruppe var ophørt med at eksistere.

Trods de lærdes præference for disse to vers repræsenterer de ikke alle udsagn i Koranen om dette emne. Se blot det følgende: *Der er ingen tvang i religionen. Retskaffenhed er blevet gjort tydelig ved synden.* (Q2: 256).

Vi kan døbe det *Ingen Tvang-verset*. Det bryder ikke med ideen om absolut religiøs sandhed, men det antyder kraftigt, at den sande religion kan eksistere sammen med en hvilken som helst falsk religion. Sådan en proklamation af ubetinget – for ikke at sige vilkårlig – tolerance var et problem for de traditionelle lærde, de måtte finde en måde at omgå det på... En strategi var, at Ingen Tvang – verset var blevet åbenbaret med en specifik reference til en bestemt gruppe i Medina (nogle børn var blevet anbragt i en jødisk stamme, og da den blev fordrevet, skulle disse børn have valget mellem islam og jødedom)...Et andet forslag var, at verset kun refererede til dem, der betalte afgift – hvorfor verset ikke fjøede noget til Afgiftsverset ...

For moderne indstillede muslimer er verset derimod en velsignelse. Et bevis i den hellige skrift, der viser, at islam er en religion med vidtfavnende og generel tolerance...